

FISZKA VI – MAŁŻEŃSTWA POLSKO-FRANCUSKIE – KWESTIE MAJATKOWE, REGULACJA KONWENCYJNA

W stosunkach między Polską a Francją obowiązuje umowa o prawie właściwym, jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń w zakresie prawa osobowego i rodzinnego sporządzona w Warszawie dnia 5 kwietnia 1967 r. (Dz. U. z dnia 10 lutego 1969 r.).

Regulacja umowna obowiązuje od dnia 1 marca 1969 roku.

Należy pamiętać, że prawo polskie zawsze traktuje obywatela polskiego jako Polaka, nawet jeżeli ma on podwójne obywatelstwo, np. francuskie oraz polskie. W takim przypadku małżeństwo Polaka i Polki posiadającej także obywatelstwo francuskie będzie z punktu widzenia prawa polskiego traktowane jako małżeństwo podlegające prawu polskiemu. Wyjątkiem jest tu sytuacja, w której małżonkowie jako obywatele polscy mają miejsce zamieszkania we Francji, wówczas w braku wyboru prawa prawem właściwym dla ich stosunków majątkowych małżeńskich będzie prawo francuskie. Podobnie w przypadku małżeństwa obywateli francuskich zamieszkałych w Polsce.

W przypadku regulacji wynikającej z umowy międzynarodowej nie stosujemy tzw. odesłania.

Należy pamiętać, że niektóre reguły prawa polskiego oraz prawa francuskiego obowiązują małżonków bez względu na to, jakie prawo jest właściwe oraz bez względu na rodzaj ustroju majątkowego małżeńskiego.

Prawo polskie nie zna instytucji rejestrowanych związków partnerskich (PACS) oraz małżeństw homoseksualnych. Uznania skuteczności w Polsce takich związków zawartych za granicą Polski ograniczone jest klauzulą porządku publicznego.

(Wybór prawa)

Zgodnie z tą umową małżonkowie, z których jedno jest obywatelem polskim a drugie obywatelem francuskim, mogą dokonać wyboru prawa polskiego lub francuskiego jako prawa właściwego dla ważności i skutków zawartej między nimi umowy majątkowej małżeńskiej. Jeżeli małżonkowie nie dokonali wyboru prawa właściwego dla umowy majątkowej małżeńskiej, a zawarli taką umowę na terytorium Polski lub Francji, przyjmuje się, że umowa ta podlega prawu państwa, na terenie którego zawarli umowę majątkową małżeńską.

Ważnym skutkiem zawarcia umowy majątkowej małżeńskiej jest ustabilizowanie prawa właściwego dla oceny stosunków majątkowych małżeńskich w zakresie zawartej umowy. Raz wybrane prawo właściwe pozostaje w mocy do momentu zmiany zawartej między małżonkami umowy, bez względu na zmianę np. kraju miejsca zamieszkania. Prawo wybrane reguluje warunki ważności i skutki majątkowych umów małżeńskich. Podobnie prawo wskazane jako właściwe przez miejsce zawarcia umowy majątkowej małżeńskiej, przy braku wyboru prawa właściwego, pozostaje w mocy do momentu zmiany umowy zawartej między małżonkami oraz reguluje warunki ważności i skutki majątkowych umów małżeńskich.

Formy majątkowych umów małżeńskich podlegają prawu polskiemu lub francuskiemu, w zależności od państwa, na terytorium którego umowa została zawarta.

Kwestia uregulowana jest w art. 6 umowy polsko francuskiej.

(Brak wyboru prawa)

Zgodnie z tą umową małżonkowie, jeżeli nie wybrali prawa właściwego dla majątkowej umowy małżeńskiej lub prawa tego nie wskazano jako właściwego, przez zawarcie umowy majątkowej małżeńskiej, zgodnie powyższym, wówczas stosunki prawne osobiste i majątkowe między małżonkami podlegają prawu polskiemu lub francuskiemu, w zależności na terytorium, którego z tych państw małżonkowie mają miejsce zamieszkania. Jeżeli jeden z małżonków zamieszkuje na terytorium Polski, a drugi na terytorium Francji i jeżeli oboje małżonkowie posiadają to samo obywatelstwo, ich stosunki prawne osobiste i majątkowe podlegają prawu polskiemu lub francuskiemu, w zależności od tego, którego państwa są obywatelami. Jeżeli jeden z małżonków jest obywatelem Polski, a drugi obywatelem Francji i jeżeli jeden z nich zamieszkuje na terytorium Polski, a drugi na terytorium Francji, ich stosunki prawne osobiste i majątkowe podlegają prawu polskiemu lub francuskiemu – prawu kraju, na którego terytorium małżonkowie mieli ostatnie wspólne miejsce zamieszkania.

Należy pamiętać, że w tych przypadkach prawo właściwe może ulec zmianie w trakcie małżeństwa, jeżeli zmieniają się okoliczności wyznaczające właściwość prawa polskiego lub francuskiego, np. posiadane obywatelstwo czy miejsce zamieszkania.

Kwestia uregulowana jest w art. 5 umowy polsko francuskiej.

(właściwość sądu)

W sprawach dotyczących stosunków prawnych między małżonkami, jak również w sprawach o unieważnienie małżeństwa, rozwód lub rozdział od stołu i łoża, jurysdykcja należy do sądów polskich lub francuskich, w zależności od tego, na terytorium którego państwa – Polski czy Francji – małżonkowie mają lub mieli ostatnie miejsce zamieszkania.

Małżeństwa polsko francuskie – kwestie majątkowe, regulacja według ustawy polskiej

Stosunki majątkowe małżeńskie w małżeństwach polsko-francuskich, co do zasady regulowane są umową o prawie właściwym, jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń w zakresie prawa osobowego i rodzinnego sporządzoną w Warszawie dnia 5 kwietnia 1967 r. (Dz. U. z dnia 10 lutego 1969 r.). Jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że umowa ta nie znajduje zastosowania, np. małżonkowie Polak i Francuzka mieszkają wspólnie od momentu zawarcia małżeństwa w Irlandii, wówczas znajdzie zastosowanie z punktu widzenia polskiego prawa ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z dnia 15 kwietnia 2011 r.). Ustawa ta obowiązuje począwszy od 16 maja 2011. Z punktu widzenia prawa francuskiego te same kwestie będą oceniane przepisami konwencji haskiej (patrz: fiszki francuskie)

Należy pamiętać, że prawo polskie zawsze traktuje obywatela polskiego jako Polaka, nawet jeżeli ma on podwójne obywatelstwo, np. francuskie.

Prawo polskie nie zna instytucji rejestrowanych związków partnerskich (PACS) oraz małżeństw homoseksualnych. Uznania skuteczności w Polsce takich związków zawartych za granicą Polski ograniczone jest klauzulą porządku publicznego.

Należy pamiętać, że niektóre reguły prawa polskiego oraz prawa francuskiego obowiązują małżonków bez względu na to, jakie prawo jest właściwe oraz bez względu na rodzaj ustroju majątkowego małżeńskiego.

W przypadkach pozakonwencyjnych stosujemy następujące reguły

Stosunki osobiste i majątkowe między małżonkami podlegają każdoczesnemu wspólnemu prawu ojczystemu, tj. prawu polskiemu lub francuskiemu zależnie od posiadanego wspólnego obywatelstwa. W razie braku wspólnego prawa ojczystego stosuje się prawo państwa, w którym oboje małżonkowie mają miejsce zamieszkania, a w razie braku miejsca zamieszkania w tym samym państwie – prawo państwa, w którym oboje małżonkowie mają miejsce zwykłego pobytu. Jeżeli małżonkowie nie mają miejsca zwykłego pobytu w tym samym państwie, stosuje się prawo państwa, z którym małżonkowie w inny sposób są wspólnie najściślej związani. W powyższych przypadkach stosujemy tzw. odesłanie. Jeżeli prawo obce, wskazane jako właściwe przez niniejszą ustawę, każe stosować do danego stosunku prawnego prawo polskie, stosuje się prawo polskie.